Zašto ne dolaze strani investirori?

Autor Guste Santini
Srijeda, 17 Siječanj 2001 20:16

Godinama čekamo strane investitore. Oni ne dolaze. Nisu zainteresirani za Hrvatsku. Ako se i pokoji investitor nađe tada je to vijest za Dnevnik HRT-a a ne uobičajen poslovni potez - poslovna kombinacija - inozemnog partnera. Ponekad je i nakana dovoljna da se prikaže priča o dolasku stranog kapitala ugodna uhu.

Dok čekamo, proizvodnja je niža od njezinog nivoa krajem osamdesetih. Nezaposlenost raste usprkos najavljivanju svake vlasti kako je upravo slijedeća godina prekretnica i kako će se smanjivati nezaposlenost. Ništa od toga. I ovogodišnja obećanja polako će utihnuti u problemima realnih tokova. Kraj godine će biti vrijeme novih najava i obećanja kako razvoj tek što nije započeo.

Usporedo s tim i takvim kretanjima završit će se internacionalizacija banaka. Osiguravateljna industrija neće biti internacionalizirana i to ne zato što smo svjesni značaja financijske industrije, kao bitnog čimbenika razvoja, već samo zato, jer nismo u stanju naći kupca i definrati bar približnu prodajnu cijenu. Kada to budemo mogli, ne promjeni li se ekonomska politika iz temelja, već ćemo mi to prodati. U tim poslovima rasprodaje "obiteljskog srebra" imamo iskustava. Nije važno ako ta iskustva nisu dobra. Konačno, čovjek se uči na greškama. Vjerojatno će nešto preostati kada naučimo prodavati da pokažemo urbi et orbi kako se prodaje nacionalno blago.

Ipak pojavi se i strani investitor. Za razliku od formalnog poziva u stvarnosti on uglavnom "baulja" od institucije do institucije kako bi rješio "tehničke" probleme. Tek "poznatiji" i "upoznati" uspjevaju, ostali mogu čekati ili ako im nije drago mogu otići. S njima ili bez njih ovo je otvorena zemlja za strana ulaganja - gospodo mi vas čekamo!

Istina bog, s vremena na vrijeme donesemo neki zakonski propis, koji pokazuje suprotno, ali mi smo otvorena zemlja za strane investitore i njihova je krivica što ne razumju naše specifičnosti. Ipak, jedno je prezentirati investicijske ponude, a drugo provesti ih u život, bar bi to tebalo biti svakome investitoru jasno. Mi odista nismo krivi ako to strani investitori ne razumiju. Ukoliko je potrebno mi ćemo im dati dodatno objašnjenje.

To je otprilike prisutna priča u Hrvatskoj - danas. Očekujemo značajnu investicijsku podršku iz inozemstva (krivo) i nije nas briga za nacionalne investicije temeljene na nacioanlnoj štednji (ispravan put). Krivi su svi pa i "domaće" banke jer nemaju, za politiku, prihvatljiv senzibilitet. Očekuje se (krivo) da internacioanliziran bankarski sustav pokaže potreban senzibilitet. Ja pitam: "Zašto bi se "domaće banke" ponašale kako se svidi političkoj vlasti?"

Ostaje sljedeći korak koji kaže: ako ne mogu prodati jedno dobro možda mogu prodati drugo dobro koje u sebi implementira monopolnu rentu. Točno. Jadransku obalu, otoke, šume i još ponešto. To je moguće i to nam je slijedeći korak u rasprodaji nacionalnog bogatstva.

Uvažena gospodo, koji već deset godina obnašate na ovaj ili onaj način vlast u našoj Hrvatskoj, ovo nije zemlja meda i mlijeka već mala i osiromašena zemlja koja u procesu globalizacije ne znači bog zna što. Mi je volimo ali naši osjećaji nisu resurs već samo određenje prema našoj domovini. Stranci to ne prihvaćaju kao kalkulativni element koji bi trebalo platiti. A zašto i bi?

Oni imaju svoju zemlju koju vole jednako kao i mi svoju. Ipak oni su samo poslovni ljudi i očekuju poslovne aranžmane kako bi povečali učinkovitost svoga poslovanja. Ostalo ih ne zanima.

Da ne nabrajam, jer sam sebi postajem dosadan, ovaj napis sam počeo sa činjenicama, nastavio sa "veselom kritikom" da bih ipak na kraju precizno definirao poruku postojećoj vlasti.

Prvo. Strane investicije su samo nadopuna domaćim investicijama i nije realno za očekivati da putem stranih investicija riješimo kumulirane probleme.

Drugo. Valja odmah i sada preispitati interese investitora i tako "komponirati" propise koji će pokazati da ova zemlja želi investitore bez obzira da li su to domaći ili strani investitori.

Treće. Država i cjelokupna zajednica počinju priču sa jasnom Koncepcijom i satrategijom razvoja i tim određenjima definiraju ulazak investitora kao takvih.

Četvrto. Odugovlačenje vodi nas u ozbiljne socijalne probleme koji zaposleni i oni koji po bilo kojoj osnovi primaju plaću još ne shvaćaju. Pitajte obrazovane i nezaposlene? Svakog mora zabrinjavati želja mladih i obrazovanih ljudi da se priključe rijeci ekonomskih emigranata.

Zaključno, kao što je to uobičajeno na ovim stranicama, konkretan prijedlog: **formirati ekspertnu grupu koja će u najkraćem vremenu definirati ulazak stranih investitora u Hrvatsku. Polazište toj radnoj grupi su uvjeti investiranja u nama "sličnim" tranzicijskim zemljama,** iako mi mislimo da smo bolji od tih zemalja. Izravne investicije nas demanntiraju i bar ovaj put vjerujmo podacima. Iznevjeriti stranog invesatitora znači iznevjeriti šansu dolaska stranog kapitala od strane mnogih investitora.